Taalbundel 20/04 – 24/04

Spelling

- **verenkelen en verdubbelen**

Begrijpend lezen

- **Oud, ouder, oudst: tekstsoorten, open en gesloten vragen**

Ook voor taal gaan we verder oefenen op onze spellingsregels en op begrijpend lezen. We vragen extra veel inzet van jullie. Daarom is het vanaf deze week de bedoeling dat je elke dag de oefeningetjes maakt die wij voor jullie hebben samengesteld. Lees onder elke dag heel goed wat je moet doen en los de oefeningen op. Ben je helemaal klaar met de oefeningen van de dag? Trek dan een foto van je antwoorden en stuur ze door naar basis4deleerjaarhoogstraat@zavobasis.be

Heel veel succes en tot snel (via Google Meet)!

Groetjes

De juffen

<u>Dinsdag 21 april</u>

Spelling: verenkelen en verdubbelen

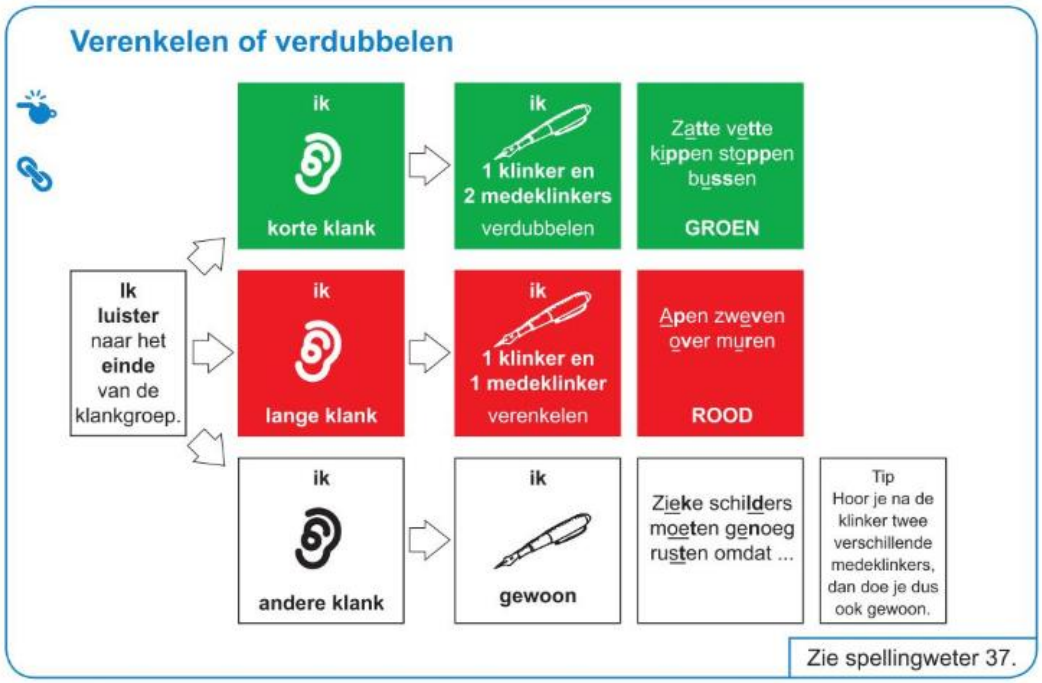

37 Verenkelen of verdubbelen

Regel: Hoor je op het einde van de klankgroep een korte klank, dan **verdubbel** je de medeklinker.
Hoor je op het einde van de klankgroep een lange klank, dan **verenkel** je de klinker.
Hoor je op het einde van de klankgroep een andere klank, dan doe je **gewoon**.

Tip: Hak het woord eerst in klankgroepen.
Pas de regel toe op de laatste klank van elke klankgroep!
Vergeet niet: klinkers kun je roepen, medeklinkers kun je niet roepen.

Net als: **Verdubbelen** doe je net als in *zatte vette kippen stoppen bussen.*

Verenkelen doe je net als in *apen zweven over muren.*

Je doet **gewoon** net als in *zieke schilders moeten genoeg rusten.*

Woorden: **afspreken**, het **leventje**, de **gewassen**, de **linnenbak** , het **marsmannetje**

Oefening 1: Herhaling verenkelen

Zet de woorden in de passende kolom.
Houd rekening met de onderstreepte klankgroep.

begrafenis – opgegeten – veroveren – publiek – fototoestel – geschreven – normale – enorme – amuseren – staren – krokodil – meegenomen – aangekomen – supermarkt – betekende – huwelijk – fantasie – tevreden – juwelen – resultaten

apen	zweven	over	muren

Oefening 2: Herhaling verdubbelen

aangevallen de **gabbers** het **karretje** het **rapport** **aanleggen**
de **bestemming** de **nachtmerrie** **verstoppertje** **binnenste** zij **herinnerde**
verschillende de **vriendinnen** **geschrokken** **gewonnen** **stoffig**
dolgelukkig de **raketten** de **mummie** **ondertussen** de **sukkel**

Zet de woorden van het woordpakket in de juiste kolom.

zatte	vette	kippen

stoppen	bussen	

Oefening 3: Verenkelen en verdubbelen kleuren

En nu jij! Kleur de woorden waar je moet verdubbelen groen en de woorden waar je moet verenkelen rood. Gebruik het schema!

Bijvoorbeeld:
gabbers → ik hoor een korte a dus ik schrijf 1 a en 2 b's.
tafel → ik hoor een lange aa dus ik schrijf 1 a en 1 f.

de begrafenis	aangevallen	de gabbers	de krokodil
de juwelen	tevreden	de vriendinnen	enorme
stoffig	binnenste	wij staren	messen
resultaten	hakken	geschrokken	tekening
halen	verstoppertje	jarenlang	verzinnen

Oefening 4: Verenkelen of verdubbelen?

Hoor je op het einde van de klankgroep een korte of een lange klank? Moet je verdubbelen of verenkelen? Vul de letters in zodat het woord klopt. Schrijf daarna het woord over.

f of ***ff***	ontplo_____ing	_____
m of ***mm***	beste_____ing	_____
l of ***ll***	vanda_____en	_____
n of ***nn***	te_____isveld	_____
v of ***vv***	gege_____en	_____
t of ***tt***	bloempo_____en	_____
l of ***ll***	evo_____utie	_____
k of ***kk***	ka_____elen	_____

Woensdag 22 april

Begrijpend lezen: Oud, ouder, oudst

Tekstsoorten

Ken je de verschillende tekstsoorten nog? Lees de tekstjes en schrijf boven elk tekstje welke tekstsoort dit is.

Kies uit: een stripverhaal, een gedicht, een reclametekst, een nieuwsbericht, een uitnodiging, een e-mailbericht, een verhaal.

Tekst 1: _____

‘Benidorm Bastards’ wint Emmy Award

Vannacht werden de International Emmy Awards, zeg maar de Oscars voor de televisie, uitgereikt in New York. Opvallende genomineerde in de categorie Beste Comedy was het Belgische ‘Benidorm Bastards’, dat de prestigieuze prijs bovendien naar huis mocht nemen.
In Benidorm Bastards, een programma van productiehuis Shelter, nemen enkele bejaarden hun - vaak jonge - slachtoffers beet met een verborgen camera.
Het programma werd al aan tientallen buitenlandse zenders verkocht, waaronder het Amerikaanse NBC. In Vlaanderen liep Benidorm Bastards eerst op 2BE en verhuisde later naar VTM. Het is voor het eerst dat een Belgisch programma deze prijs wint.

Tekst 2: _____ Tekst 3: _____

Steen

Op het plankje
in mijn kamer
ligt een steen
uit de verwilderde
tuin van opa.
Gaan mijn ogen
in die richting
is daar soms even
zijn gezicht.
Vreemd,
want de steen
is hard en koud
en opa zover weg.

(Theo Olthuis)

Crème Symvita

Ondersteunende antirimpelcrème

Droomt u van een zuivere huid waarin **rimpels** minder kans krijgen? Crème Symvita is een niet- vette, 100 % natuurlijke **antirimpel**crème met een samentrekkende en versterkende invloed op de huid. Door de crème meerdere malen per dag dun op te brengen, bevordert hij een zuivere huid en verbetert hij de conditie van de **rijpere huid**. Daaraan dankt de crème haar antirimpeleffect.

Tekst 4: _____

Minicrèche Troetelbeer nodigt alle ouders uit op een receptie ter gelegenheid van ons 1-jarig bestaan!

Iedereen welkom op 22 april vanaf 14 uur.
We hopen op een grote opkomst! Tot dan!

Tekst 5: _____

Toen oma op een dag op bezoek kwam, had mama groot nieuws.
'Je mag drie keer raden', zei ze tegen oma.
Oma fronste de wenkbrauwen, trok een serieus gezicht en dacht diep na.
'Ik heb het!' riep ze een twee dagen later uit.
Mama schrok zich een bult. Eerlijk gezegd: ze was oma helemaal vergeten.

Tekst 6: _____

Hoi oma,

Lang geleden! Gaat alles goed met je?
Hoe was jullie vakantie aan zee?
Het weer was vast erg mooi.
Jammer dat we dit jaar niet konden langskomen.

Volgende week ben ik jarig.
Heb je zin om dan mee te komen feesten?
We eten kippenbilletjes. (Mmmm ...)
Ik kijk er al naar uit om je weer te zien.

Tot mails!
Veel groetjes aan opa!
Basiel

Tekst 7: _____

Donderdag 23 april

Begrijpend lezen: Oud, ouder, oudst

Open en gesloten vragen

Lees de tekst aandachtig.

Wie is de oudste mens?

Oude mensen hebben vaak niet zo'n goed geheugen meer. Bovendien: wanneer ze precies geboren zijn, hebben ze ook maar van horen zeggen. Ze waren er natuurlijk wel bij, maar niemand herinnert zich zijn eigen geboorte. 100 jaar geleden werden op veel plaatsen op de wereld nieuwe baby's nog niet zo goed **geregistreerd** als nu. Daarom is het soms niet te controleren, als iemand beweert heel oud te zijn. Zoals de vrouw uit Kazachstan die 130 zou zijn geworden. Er was geen **officieel** papier om dat te bewijzen. Ze stierf in mei 2009.

Meer zekerheid is er over Jeanne-Louise Calment uit Frankrijk. Ze was 122 jaar en 164 dagen oud toen ze op 4 augustus 1997 stierf. Zij is daarmee officieel de oudste mens die ooit heeft geleefd. Jeanne woonde in Arles, waar ze in 1875 geboren werd. Als meisje van 13 heeft ze er **Vincent van Gogh** nog gezien, toen die een jaar in Arles woonde. In haar verdere leven maakte Jeanne van alles mee: haar dochter overleed als jonge vrouw in 1936, haar man overleed in 1942 en haar kleinzoon in 1963. Daardoor had Jeanne geen **erfgenamen** meer die haar huis konden erven.

Daarom maakte ze in 1965, toen ze al 90 jaar was, een afspraak met een **notaris**. Die zou haar huis krijgen, maar alleen als hij tot haar dood elke maand 2500 **francs** zou betalen. De notaris had gedacht dat Jeanne misschien nog 5 jaar zou leven. In plaats daarvan moest hij 30 jaar lang elke maand betalen. Uiteindelijk stierf hij zelf 2 jaar voordat Jeanne doodging. Op haar 120ste verjaardag kwam er een journalist, die bij het weggaan tegen Jeanne zei: "Nou, misschien tot volgend jaar." Waarop Jeanne zei: "Ik zou niet weten waarom niet. Je ziet er nog goed uit."

Meer lezen?
Bas Van Lier
Blijven mensen altijd bestaan?
en andere vragen van kinderen aan NEMO over leven
Gottmer, 2009

de registratie
opnemen in een register, een officiële lijst

officieel
erkend door iemand met gezag

Vincent van Gogh
een Nederlandse schilder die wereldberoemd werd

de erfgenaam
iemand die een erfenis krijgt

de notaris
legt officiële afspraken tussen mensen vast, die dan ook wettelijk zijn

de franc
de munteenheid waarmee je vroeger in Frankrijk kon betalen

Welke soorten vragen kan ik stellen?

- gesloten vragen
  = vragen waarop je ja of nee kunt antwoorden.
  Bv. *Heb jij al eens een boef gezien?*

- open vragen
  = vragen waarop je met een woord of een hele zin moet antwoorden.
  Bv. *Hoe zag de boef eruit?*

  Bij deze vragen gebruik je woorden als: hoe, wat, waar, wanneer, wie, waarom, welke, hoeveel ... Die woorden noemen we **vraagwoorden**.

In de tekstballonen worden verschillende vragen gesteld over de tekst die je zonet gelezen hebt. Kleur de gesloten vragen in het groen en de open vragen in het rood.

Was Jeanne-Louise Calment 122 jaar toen ze stierf?

Waarom had Jeanne geen erfgenamen meer?

Is er een officieel papier om te bewijzen dat een vrouw uit Kazachtstan 130 jaar is geworden?

Welke afspraak maakte Jeanne met haar notaris in 1965?

Woonde Jeanne-Louise in België?

Hoe zou je kunnen controleren hoe oud iemand is?

Geef nu een antwoord op de vragen. Denk eraan: als je te maken hebt met een gesloten vraag zal je antwoord ‘ja’ of ‘nee’ zijn.

1. Was Jeanne-Louise Calment 122 jaar toen ze stierf?

   _____

   _____

2. Waarom had Jeanne geen erfgenamen meer?

   _____

   _____

3. Welke afspraak maakte Jeanne met haar notaris in 1965?

   _____

   _____

4. Is er een officieel papier om te bewijzen dat een vrouw uit Kazachtstan 130 jaar is geworden?

   _____

   _____

5. Woonde Jeanne-Louise in België?

   _____

   _____

6. Hoe zou je kunnen controleren hoe oud iemand is?

   _____

   _____

Vrijdag 24 april

Begrijpend lezen: Oud, ouder, oudst

Open en gesloten vragen

Lees de tekst aandachtig. Stel zelf één gesloten en één open vraag.

Wat is het oudste levende dier?

Dat zou Jonathan kunnen zijn. Jonathan is 176 jaar oud en blind aan één oog. Hij beweegt zich wat langzaam, maar dat heeft niets met zijn ouderdom te maken. Jonathan is namelijk een reuzenschildpad. Hij woont samen met drie jonge vriendinnen op Sint-Helena, een eiland midden in de Atlantische Oceaan. Van schildpadden is bekend dat ze oud kunnen worden, maar de leeftijd van Jonathan is wel uitzonderlijk. We weten zijn leeftijd bovendien zeker, omdat hij in 1882 naar Sint-Helena is gebracht. En toen was hij al 50 jaar.

Toch is Jonathan niet het oudste dier op aarde. In 2007 werd bij IJsland een schelp opgevist, een noordkromp, die al 400 jaar leefde. De Britse **bioloog** die hem opviste, Paul Butler, kon dat zien aan de **jaarringen** van de schelp. Veel schelpdieren maken namelijk elk jaar hun schelp een beetje groter. Aan de randjes in de schelp kun je daardoor zien hoe oud die schelp is. Zo kon Butler zien dat de bewoner van deze ene schelp geboren is in de tijd van de **VOC** en de gouden eeuw! Maar nu is hij dood. Op mijn vraag of de dubbelkleppige grijsaard nog leefde, zei Paul Butler: "Ik wil niet te veel een harteloze wetenschapper lijken, maar om de jaarringen in zijn schelp te tellen, moest het diertje zelf helaas sterven."

"Maar", vervolgt hij, "in de zee rond IJsland leven vele miljoenen van deze noordkrompen en het zou wel heel toevallig zijn als hij net de alleroudste van het stel zou hebben opgevist. Het is wel zeker dat er daar heel veel noordkrompen zijn die nog ouder zijn, en een interessante vraag is: hoe lang kúnnen ze leven en, natuurlijk, hoe komt het dat ze het zo lang volhouden?" Als ik het zo hoor, zal Paul Butler nog wel eens een vierhonderdjarige om zeep helpen ...

de bioloog
iemand die veel weet van planten, dieren en mensen

de VOC
de Vere(e)nigde Oost-Indische Compagnie was een enorm groot bedrijf in de 17e en 18e eeuw dat handel dreef tussen de Nederlanden en het Verre Oosten.

de jaarring
zie je vooral bij bomen. In de stam vormen zich jaar na jaar ringen. Door ze te tellen, weet je hoe oud een boom is.

<u>Gesloten vraag</u>

_____?

<u>Open vraag</u>

_____?